

Minta és megfeleltetés

Tanszéki megbízott – WEB és Kari megbízott – TANREND

Alapfogalmak

A tanrendkészítés legelső és nagyon fontos lépése, hogy megteremtjük a kapcsolatot a **tanterv** és a konkrét **kurzus(kód)**ok között. A minták és megfeleltetések a kurzusmeghirdetés alapjai. *[Kurzus az, aminek órarendi ideje és helye van (pl. MNY1315 Pszicholingvisztika); kurzuskód pedig az, amit a hallgató az indexébe beír, tehát a kurzushoz tartozó összes kurzuskód (MNY1353, MNYN310202, ALNN040405 stb.).]*

Ha ezt a kapcsolatot precízen létrehoztuk (csak egyszer kell jól megcsinálnunk), és meggyőződünk az adatok helyességéről (ciklusonként esetleg csak ellenőriznünk kell), a kurzusmeghirdetés folyamata nagyon gyors, egyszerű és hatékony lesz, hiszen automatikusan fog létrejönni az adott ciklus több száz kurzuskódja. (Az automatizmustól persze nem kell megijedni, a tanrendkészítő minden adatot lát, és módosítani is tud a kurzusok létrehozása előtt, sőt, a „Létrehoz” gombot is ő maga nyomja meg.) A létrejövő kurzusok és kurzuskódok a minta (vagy a tárgyelem – ez kiválasztható) összes adatát örökölhetik, vagyis ha jók a beállítások, a létrehozáson kívül semmilyen adatmódosítást nem kell tenni (kivéve, ami az órarendre tartozik, tehát félévenként egyedi). És a következő ciklusban sem kell előről kezdenünk a munkát, csak az akkor releváns adatokat kell leválogatnunk, és azokra lefuttatni az automatikus kurzusmeghirdetést.

A korábban meghirdetett „kurzustémák” alapján **mintaegységeket** hozunk létre. A mintaegység nem más, mint az adott tematikájú kurzus „prototípusa”. A mintát elnevezhetjük az adott tantervi hely kódja alapján (ha van egy tipikus tantervi helye annak a témának), de másfajta rövidítéssel is élhetünk (pl. a cím rövidítése, vagy valamilyen jól áttekinthető kódolása).

Egy tárgyelemhez több mintaegység is tartozhat. *[Pl. az ALK13 (Pszicholingvisztika) tantervi helyen létrehozhatunk egy „pszichoea” nevű mintát, ami az előadásunk mintája lesz, de ugyanakkor egy „pszichoszem” nevű mintát is, ami a szeminárium mintája. De lehet egy „ALK1325” nevű minta is, ami nem más, mint az Írás és olvasás pszicholingvisztika c. kurzus mintája, szóval bármennyit csinálhatunk.]*

Egy minta több tantervi helyhez is megfeleltethető (ez tkp. az átkreditálás). *[Pl. a „pszichoea” mintánkat összekapcsoljuk az MNY13 tantervi helyen kívül az MNY3102 és az ALNN0404 tantervi hellyel is.]*

Mire kell figyelnünk?

1. Ha az ETR-be tanszéki megbízottként lépsz be, a menüpontokon belül az alábbi oldalt válaszd: **Tanulmányok/Tanszék/Mintatartalom kezelés**. A Tanrendben ugyanezt az alábbi menüben érheted el: **Tanrendi elemek/Mintaegység**

2. Válaszd ki a tanszékedet: csak az itt kiválasztott tanszék fogja tudni kezelni a létrehozott minták adatait és megfeleltetéseit. A tanrendben kezelési kört kell választani, így az adott kezelési körbe tartozó összes tanszék mintái és megfeleltetései kezelhetők lesznek.

3. Ha új mintát akarsz létrehozni, az alábbi adatok kitöltésére érdemes figyelned (amire itt nem hívjuk fel a figyelmet, az magától értetődő, hogy hogyan kell kitölteni):

A **minta címéből** fogja a program generálni a **minta kódját**, amit később meg tudsz változtatni. Fontos, hogy olyan kódot adjál, ami alapján akkor is azonosítani tudod a mintát, ha más információd nincs róla, tehát fontos a mintakód felismerhetősége. (Azt, hogy a címből mi alapján generál kódot a program, központilag szabályozni lehet, így kérésre változtatni is lehet rajta.)

A teljesítési **sablon** kiválasztása azért fontos, mert ez alapján lehet majd az adott kurzushoz vizsgalap-típust (teljesítéslapot vagy vizsgalapot) választani; illetve a hallgató vizsgára-jelenkezésekor is releváns lesz. Ki kell tehát választani már a mintában a megfelelőt – a weben Részletek gombra, a tanrendben a zöld nyílra kattintva meglátod, hogy mi a jellemző a kiválasztott sablonra –, mert a kurzus örökölheti az adatait a mintából. Ha a sablon olyan, hogy benne a vizsga-tulajdonság nincs kipipálva, akkor az intézmény az ilyenekhez (amik szemináriumi dolgozattal, zh-val stb., szóval *gyakorlati jeggyel* zárulnak) tud központilag teljesítéslapokat generálni, amire a hallgatók automatikusan felkerülnek. Vagyis nem kell vizsgákat meghirdetni, a hallgatóknak jelentkezni stb.

A minta alapján a kurzus vagy mindenkinek, vagy senkinek, vagy csak megadott tanszékeknek tehető **kreditálható**vá. (A tanszékek különböző jogokkal rendelkeznek: kezelő tanszék, meghirdető tanszékek, kreditáló tanszékek. Ezek jellemzőiről még lesz szó bővebben.)

A **meghirdetés ritmusát** azért célszerű megadni, hogy az adott ciklusban lekérdezhető legyen, hogy csak az első, csak a második vagy mindkét félévben, esetleg egyedileg fogjuk meghirdetni stb.

A **létszám**-adatok szintén öröklődni fognak a kurzusokba, így az itt megadott számok fognak megjeleníteni default értéként.

A „**csak vizsga**” bepipálása azt jelenti, hogy az adott kurzus az órarendben nem fog megjeleníteni, mivel nem lesz belőle „kontaktóra”, csak vizsga (de kurzusként is fel kell venni a hallgatóknak, ilyen pl. a szigorlat vagy a záróvizsga).

Beállítható a minta **ismételhetősége**, amire az ilyen típusú, „spéci” kurzusoknál kell figyelni. (Tanterv alapján lehet tudni, vagy az oktató tudja a saját kurzusairól, pl. folytatódó kutatószeminárium.)

Nem kell terem: ez az információ majd az órarendkészítő számára lesz releváns.

4. Ha a meglévő mintáink listáján módosítunk, akkor pluszban az alábbiakra kell figyelni:

Érdemes itt kitölteni minden plusz infót (**tagozat, nyelv, felvétel és teljesítés feltétele**), mert a létrejövő kurzus ezeket mind megörökölheti, és ott már nem kell bajlódniuk ezek kitöltögetésével.

Ugyanígy az **oktatóhoz** érdemes itt már neve(ke)t választani, mert a kurzusmeghirdetésnél lesz olyan oktatókereső, ami csak a minta oktatóiból fog keresni, és ebből következően sokkal gyorsabb, mint az, ami az összes oktatót lehozza, és könnyebb is választanunk egy vagy csupán néhány névből, tehát a minta oktatói segítik a kurzusoktató választást. Oktatót nem kötelező választani, anélkül is sikerülni fog majd a kurzusfelvétel.

Viszont a **megfeleltetések** létrehozása nélkül nem fogunk tudni kurzust meghirdetni. Ez tehát a mintánál a kulcskérdés. Új megfeleltetést csak akkor tudunk létrehozni, ha a **mintaegységünk AKTÍV**, és a **tárgyelemünk ZÁROLT**. (A kurzusmeghirdetésnél a program csak az ilyen a megfeleltetéseket veszi figyelembe.)

A megfeleltetéskor sokféle szempont alapján kereshetünk a tárgyelemeink között (l. a különböző szűrési feltételek beállítását.).

A weben a lekérdezett listát ki lehet menteni Excelbe vagy (majd – egyelőre még nem) lehet azonnal nyomtatni, ha erre szükség van: ezek a funkciókat két kis ikon jelzi a bal felső sarokban

Hasznos bepipálni a „Még nincs megfeleltetés hozzá” gombot, különösen, ha már a munkánk végén járunk, és arra vagyunk kíváncsiak, hogy esetleg melyik tárgyelem maradt ki véletlenül.

A lekérdezett lista elemeit ezen az oldalon *módosítani* is lehet az alábbi szempontok szerint:

- a **létszámkorlát** (az itt megadott létszámkorlát fog látszani majd a kurzus adatainál, ami releváns lesz a kurzusfelvételnél, a teremigénylésnél és a vizsgára-jelentkezésnél is), a cím és az annotáció (az **Annotáció** fülben a mintához háromféle típusú szöveges leírást lehet rendelni: leírás, módszer és értékelés) is

öröklődni fog a minta alapján az egyes kurzusokra. (Amennyiben azt az opciót választjuk, hogy a minta adatait örökölje a kurzus – örökölheti ugyanis a tárgyelem adatait is.)

- **konfirmálandóság:** a hallgató csak akkor tudja felvenni a konfirmálandóra beállított minta alapján létrejött kurzust, ha a felvételi szándékát az oktató először megerősíti. Bizonyos spéci kurzusoknál vehetik igénybe az oktatók, ha meg akarják válogatni különböző szempontok szerint a jelentkezni vágyó hallgatókat: csak azok jelentkezését erősítik meg (konfirmálják), akik a kurzusfelvétel minden feltételének megfelelnek.
- **automatikus meghirdetés:** ha biztosan tudjuk, hogy az adott ciklusban szükségünk lesz ilyen minta alapján létrejött kurzusra, akkor semmiképp ne felejtjük el bejelölni, mert különben nem fog automatikusan generálni nekünk kurzusokat a jó kis mintánkból: és ezt ugyebár nem szeretnénk, hiszen ez a legjobb az egészben. Ha ezt nem tesszük meg, akkor majd külön-külön „kézzel” kell végrehajtanunk a kurzusmeghirdetést, ha mégis releváns lesz az adott megfeleltetés.
- a **törlés** helyett inkább az **inaktíválást** javasoljuk, mert soha nem lehet tudni, hogy mikor lesz még szükség az adott mintára a jövőben, és egyszerűbb újra aktívvá tenni egy már meglévő mintát, mint újra létrehozni azt.
- a leendő kurzus **kreditértékét** semmiképp ne felejtse el kitölteni!

Ha netán elfelejtjük a módosításokat, és már hozzárendeltük a kiválasztott tárgyelemet a minta megfeleltetéseihez, azután ott is tudunk módosítani, és persze törölni is.

Mintacsoportot csak központilag lehet generálni (a tanrend programban külön joggal), a lényege, hogy egy csoportba teszi különböző szempontok alapján azokat a mintaegységeket, amelyeknek az órarendi ideje/helye nem lehet azonos. Ezen a felületen már meglévő mintacsoportokat lehet hozzáadni/eltávolítani az adott mintához.

A további adatok (**DTL**) nevű linken/fülön az alapfelületen meg nem jelenő plusz információkat, a mintához kapcsolódó dinamikus tulajdonságokat tudjuk kezelni.

A **tárgykurzusosság**¹ lényege, hogy létezik egy reprezentáns minta és hozzá kapcsolódó egyéb „alárendelt” minták. Az ilyen többelemű mintából létrehozott többelemű kurzuskódokat a hallgató csak egyszerre tudja felvenni, és csak egy jegyet kap az egész halmazra. A kurzusmeghirdetésnél is, és a kurzusfelvételnél is ezért majd a reprezentánsból kell elindulni, és annak meghirdetése / felvétele után lehet meghirdetni / felvenni az alárendelt elemeket.

A weben a **Tanulmányok/Tanszék/Megfeleltetés kezelés (Tárgyelem alapján)** oldalon, a tanrendben a **Tanrendi elemek/Megfeleltetések/ Tárgyelem megfeleltetései** fülben a már elkészített megfeleltetéseinket tudjuk ellenőrizni, illetve újabb megfeleltetéseket tudunk létrehozni csak most az ellenkező szempontból. Alapból a tárgyelemeink teljes listáját fogod látni (ha be van pipálva, akkor csak a zároltakat mutatja), de a bal felső kis ikonnal vagy a tanrendben a keresőben különböző szempontok alapján fogsz tudni szűrni ezekre. A kiválasztott tárgyelemre kattintva láthatjuk a tárgyelem összes jellemzőjét, az oldal alján tudjuk módosítani vagy törölni (tehát inaktívvá tenni) a már meglévő megfeleltetéseket. Valamint itt tudunk új megfeleltetéseket is létrehozni a fent már említett Mintaegység-kereső felbukkanásának segítségével; méghozzá háromféleképpen: 1) a saját tanszékem mintáiból 2) a tanszékem számára felkínált mintákból, illetve a 3) a szabadon kreditálható mintákból, melyek közé NEM tartoznak a saját tanszékem szabadon kreditálható mintái.

¹ A tárgykurzusos rendszer működése intézményi egyeztetés alatt van, ezért a teljes megvalósítására augusztus folyamán kerül sor.

Mintakezelés – kreditálás (különböző tanszéki jogok: Kezelő tanszék – Meghirdető tanszék – Kreditáló tanszék)

A kari megbízott munkájában az alábbiak azért nem relevánsak, mert a kezelési körébe tartozó összes tanszéket egyforma „egy szinttel feljebb álló” joggal képes kezelni.

Leírjuk, hogy tanszéki megbízottként miket tudsz csinálni a weben, ha az alábbi jogok valamelyikével vagy mindegyikével rendelkezel, és milyen megoldások léteznek, ha nem:

I. Ha a minta kezelő tanszéke vagy:

A) Mintakezelés

- tudsz javítani a minta adatain,
- tudsz javítani a minta megfeleltetéseinek a minta tanszéke által módosítható adatain
- tudsz új megfeleltetéseket létrehozni azokkal a tárgyelemekkel, amelyeknek te vagy a kezelő tanszéke (függetlenül attól, hogy a minta hogyan kreditálható), és ezeknek a megfeleltetéseknek minden adatát tudod módosítani

B) Megfeleltetés kezelés tárgyelem oldalról

- azokhoz a tárgyelemeknek, amelyeknek te vagy a kezelő tanszéke minden olyan mintát hozzá tudsz rendelni, amelyeknek te vagy a kezelő tanszéke függetlenül attól, hogy a minta hogyan kreditálható
- a létrehozott megfeleltetéseknek minden adatát tudod módosítani

II. Ha a mintának meghirdető és kreditáló tanszéke IS vagy:

- ebben az esetben a mintát a tárgyelemeid oldaláról tudod megtalálni a „nekem felajánlott minták” gombnál
- egyébként meg a **Kurzusmeghirdetés**nél tudsz kurzust létrehozni a mintához
- de a minta adatait nem tudod módosítani

III. Ha a mintának csak a meghirdető tanszéke vagy:

- ezzel a joggal csak kurzust tudsz létrehozni a mintához
- nem tudsz a mintán módosítani
- nem tudsz hozzá megfeleltetést sem csinálni

IV. Ha a mintának csak kreditáló tanszéke vagy:

- ezzel a joggal a saját tárgyelemeidhez (amiknek a kezelő tanszéke vagy) hozzá tudod rendelni a mintát a **Megfeleltetés kezelés tárgyelem oldalról** felületen, de kurzust nem tudsz hozzá meghirdetni. Legjobb, ha automatikus megfeleltetéseket hozol létre, hogy ne kelljen foglalkozni a kurzuskódok létrehozásával

V. Ha nincsen semmilyen jogod a mintához (nem vagy sem kezelő, sem meghirdető, sem kreditáló tanszéke):

A) a minta szabadon kreditálható

- a mintát hozzá tudod rendelni azokhoz a tárgyelemekhez, amiknek a kezelő tanszéke vagy a **Megfeleltetés kezelés tárgyelem oldalról** menüben, a szabadon kreditálható minták között böngészve

B) a minta nem kreditálható

- a mintát csak azon az oldalon fogod majd (egyelőre még nem) megtalálni meg, ahol általában az intézmény összes mintáját közli mindenkivel. Ha ennél többet akarsz (netán szeretnél saját megfeleltetést és így kreditált kurzust létrehozni/létrehozatni), vedd fel a kapcsolatot a minta kezelő tanszékével.